

9. Дитина : освітня програма для дітей від 2 до 7 років. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej> (дата звернення: 05.06.2026).

ОСНОВНІ АСПЕКТИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У 2026/2027 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

Особливість позашкільної освіти в тому, що знання, які вона дає вихованцям, виходить за межі шкільних програм, уроків, підручників. Широкий кругозір і практичні навички, компетенції – ось мета, до якої повинні прагнути педагоги.

У 2026/2027 навчальному році основну увагу буде спрямовано на вдосконалення проведення гурткових занять, навчальних програм за напрямками позашкільної діяльності та забезпечення професійної підготовки керівників гуртків закладів позашкільної освіти.

Позашкільна діяльність сьогодні – це головна ланка безперервної освіти. Саме тут дитина може найповніше розкрити свої задатки й таланти в науці, техніці чи мистецтві. У позаурочний час діти активно спілкуються та пробують себе у нових соціальних ролях, які відрізняються від ролі звичайного учня за партою. Вільний час дає їм простір для самостійного пошуку [1].

В умовах воєнного стану найбільшої актуальності набувають системи комунікації з дітьми, їхніми батьками, сім'ями, педагогами та запровадження нових актуальних форм роботи. Як показала практика, педагогічні працівники закладів позашкільної освіти адаптують заняття до умов сьогодення, пропонують вихованцям майстер-класи, вікторини, віртуальні подорожі, екскурсії, мультимедійні презентації, здійснення проєктної та дослідницької

діяльності, докладають усіх зусиль для організації різноманітних активностей для дітей та їхніх родин.

Гурткова робота в закладах позашкільної освіти Чернівецької області у 2026/2027 навчальному році буде організована за чітко визначеними напрямками [4].

Для **художньо-естетичного напрямку** метою діяльності є розвиток творчих здібностей, естетичного смаку, практичних навичок у певному виді мистецтва, формування духовної культури та самовираження дитини через творчість. Традиційно пріоритетними для Буковини є танцювальні, вокальні колективи, образотворчі гуртки. Вихованці продовжують брати участь (часто дистанційно чи благодійно) у всеукраїнських та міжнародних конкурсах.

Важливо зберігати й популяризувати національні традиції, а також створювати умови для самовираження, креативності й духовного збагачення особистості, розвивати творчі здібності вихованців, практичні навички в різних видах діяльності позашкільля Чернівецької області [4].

Гуртки робототехніки, програмування, авіа- та ракетомодельовання, радіоелектроніки, фото- та кіномистецтва, що належать до **науково-технічного напрямку**, у пріоритеті мають формувати системне та технічне мислення, залучати учнівську молодь до винахідництва, раціоналізаторства, опанування сучасних технологій. Варто звертати увагу й на розвиток критичного мислення, креативності та на рівень володіння комп'ютерними технологіями, що відповідає сучасним запитам ринку.

Для гуртків юних екологів, біологів, зоологів, квітників, агрономів, які складають **еколого-натуралістичний напрям**, важливо продовжити формувати екологічну культуру через практичну діяльність (акції з висаджування дерев, догляд за тваринами) та оздоровлення дітей під час краєзнавчих походів безпечними маршрутами буковинського краю.

Для **туристсько-краєзнавчого напрямку**, що охоплює гуртки спортивного туризму, орієнтування, пішохідного туризму, військово-історичного та етнографічного краєзнавства, пріоритетом роботи має бути виховання

патріотизму через пізнання історії, культури та природи Буковини та України, формування практичних навичок виживання в природних умовах та спортивного орієнтування.

Гуманітарний напрям у позашкільлі включає гуртки літературної творчості, журналістики, психології, вивчення іноземних мов, ораторського мистецтва. Розвиток комунікативних навичок, мовленнєвої культури, критичного мислення, соціокультурна адаптація та підготовка до майбутньої професійної діяльності в гуманітарній сфері залишаються ключовими в цьому напрямі.

Роботу секцій з різних видів спорту, гуртків з шахів, гри «Джура», які реалізують **фізкультурно-спортивний та військово-патріотичний напрям**, важливо спрямувати на зміцнення здоров'я, популяризацію здорового способу життя, національно-патріотичне виховання, формування високої громадянської свідомості та готовності до захисту Батьківщини. Необхідно розвивати гуртки козацько-лицарського виховання, краєзнавчі експедиції, вивчення історії рідного краю та українських традицій [6].

Окрім профільного навчання, ключовим завданням позашкільля Буковини сьогодні є психологічне розвантаження та підтримка дітей, створення безпечного освітнього простору (соціалізація, адаптація внутрішньо переміщених осіб) та виховання національної ідентичності.

Особливістю виховного процесу в 2026/2027 рр. для всіх закладів позашкільної освіти залишається формування громадянської відповідальності через волонтерство.

Також варто активізувати роботу керівників гуртків з підготовки до участі в II етапі (обласному, заочному) Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості», I етапі Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури.

Рекомендуємо керівників гуртків:

- проводити цікаві майстер-класи, фотопленери, віртуальні квести та екодослідництво;

- пропонувати гуртківцям цікавий пізнавальний матеріал, перегляд навчальних фільмів;
- застосовувати корекційні заняття та тренінги (терапія малюнком, театралізована арттерапія, ігрова терапія тощо);
- організовувати мистецькі гостини за участі відомих майстрів народної творчості свого регіону;
- розробляти нові моделі, окремі деталі, здійснювати підбір та демонстрацію фотографій моделей, відеодемонстрацію запусків (літаки, судна, човни тощо) з технічних видів спорту.

Список використаних джерел та літератури

1. Про затвердження Типової освітньої програми закладу позашкільної освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 05.01.2021 №17. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-zakladu-pozashkilnoyi-osviti> (дата звернення: 05.06.2026).
2. Компетентнісний підхід у навчально-виховному процесі позашкільного навчального закладу : метод. посіб. / В.В. Вербицький, А.Е. Бойко, А.В. Корнієнко та ін.; за ред. В.В. Мачуського. Харків : Друкарня Мадрид, 2015. 178 с. URL: <https://habitus.od.ua/journals/2024/63-2024/19.pdf> (дата звернення: 05.06.2026).
3. Про затвердження Примірної інструкції з ведення ділової документації у позашкільних навчальних закладах : наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2012 №947. URL: https://osvita.ua/legislation/pozashk_osv/30822/ (дата звернення: 05.06.2026).
4. Позашкільна освіта. Навчальні програми. *Інститут модернізації змісту освіти*. URL: <https://imzo.gov.ua/navchalni-programi/> (дата звернення: 05.06.2026).
5. Орієнтовний зразок введення журналу керівника гурткової роботи закладу позашкільної освіти. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/zurnal-obliku-gurtkovoi-roboti-486523.html> (дата звернення: 05.06.2026).

6. Позашкільна освіта в умовах воєнного стану: безпечне освітнє середовище як складова внутрішньої системи забезпечення якості освіти. *Державна служба якості освіти України*. URL: <https://sqe.gov.ua/pozashkilna-osvita-v-umovakh-voennogo/> (дата звернення: 05.06.2026).